

Rapsodul popular
Gh. Drăgoi din
Com. Bălășești

mai reprezentative lucrări din creația contemporană, clasică românească și universală, ca și promovarea creației corale locale. Asociația va constitui o formație corală model pentru formațiile corale de amatori din județul Galați.

„Crearea Asociației corale „Filarmonia“ — spunea tov. Gheorghe Moca, secretar al Comitetului județean P.C.R. Galați — va trebui să realizeze noi dimensiuni culturale, în acord cu cerințele programului de educare socialistă a maselor de oameni ai muncii în spiritul normelor de etică și echitate socialistă. Corul este în primul rând o formație artistică agitatorică, mesajul său revoluționar transmițându-se direct maselor, colectivității, contribuind astfel la formarea și adâncirea sentimentului patriotic al acesteia“.

La rîndul său, tovarășa Ruxanda Simionică, într-o expunere laborioasă arăta că: „Asociația corală „Filarmonia“ apare ca o necesitate organică a ascensiunilor pe care Galațiul le face pe scara timpului, reînodînd firul vechilor tradiții marcate de existența, în trecut, a atîtor societăți cu profil muzical ce au ființat în județ. Membrii „Filarmoniei“ își vor concentra talentul, pasiunea și toate eforturile pentru slujirea cu sinceritate a cîntecului coral, conștienți de rolul social-educativ, de dorința miilor de iubitori ai artei sunetelor de pe întreg cuprinsul județului, de a regăsi și recunoaște în cîntece propriile simțiri, dragostea nețărnută pentru frumos și adevăr“. De asemenea, cu același prilej, prof. Nicolae Meiroșu, dirijorul coralei abia constituite, era de părere că: „înființarea Asociației corale „Filarmonia“ apare ca un rezultat al acumulărilor spirituale de mai multe decenii, în orașul de la Dunăre, ca un produs al eforturilor și năzuințelor unor oameni inimoși, care au înțeles cum se cuvine sensul și menirea artei muzicale în contextul suprastructural al orașului. Am convingerea că, rezultatele bune, în urma unei munci asidue și pline de pasiune, nu vor întârzia să apară, astfel încît, într-o perioadă relativ scurtă, formația să atingă un nivel interpretativ care să ducă faima orașului în toate colțurile țării.“

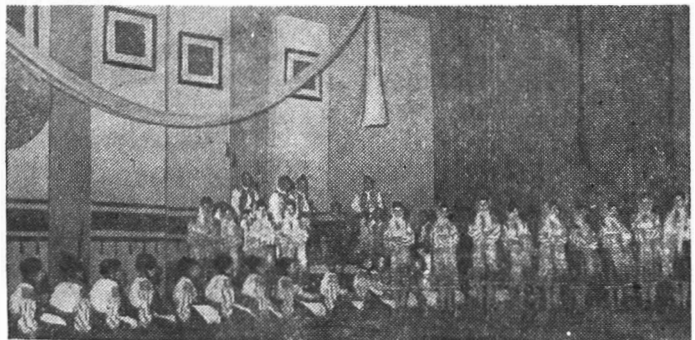
Într-o atmosferă deosebit de entuziastă, s-a dat apoi citire textului telegrammei adresate Comitetului Central al P.C.R., personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care se spune printre altele: „Reunind

oameni de diferite profesii, tineri și vîrstnici, Asociația coralei gălățene va continua tradițiile muzicale de pe aceste meleaguri și va conferi dimensiuni noi în valorificarea creației muzicale românești și universale. Prin programul și statutul asociației ne propunem ca, prin intermediul cîntecului în principal, să contribuim la înfăptuirea în viață a programului educațional al partidului, rod al gîndirii și înțelepciunii Dvs. de conducător revoluționar cu o largă și profundă viziune asupra prezentului și viitorului luminos al patriei noastre socialiste.“

Ca un frumos omagiu dedicat evenimentului, corul Căminului Cultural din comuna Tudor Vladimirescu dirijat de prof. Nicolae Mareș, Corul Municipiului și Corul Direcției regionale C.F.R. Galați, conduse de Lazăr Stanciu, precum și corul Casei de Cultură a Sindicatelor dirijat de prof. Nicolae Meiroșu, au interpretat cu multă acuratețe, convingător, cu o dicție clară și plasticitate în frazare, lucrări românești sau din repertoriul universal

Tot în cadrul acestei adevărate sărbători a muzicii corale gălățene, am asistat la spectacolul inaugural, oferit de Ansamblul folcloric al județului, unde, printr-o evoluție alertă și plină de prospețime, ne-au încîntat deopotrivă, Formația de fluierași din comuna Cuca, Orchestra populară a Casei de Cultură din Galați, dirijată de Ștefan Drăguș, care a acompaniat cu mult aplomb pe talentații soliști instrumentiști Gheorghe Șerban și Anton Botea ca și pe cei vocali Emilia Ioan, Drăguța Raiciu, Nica Costin, Nastasia Turcu, Maria Frigioiu, Ștefan Caval, Nicolae Curcă și Dumitru Căuș. A impresionat profund, octogenarul rapsod popular din comuna Bălășești, cimpoierul Gheorghe Drăgoi, care a interpretat într-o desăvîrșită manieră populară *Balada lui Costea*. De asemenea, a fost viu aplaudată evoluția grupului vocal-folcloric al fetelor din comuna Nămolosa, pregătit de prof. Florică Dumitrache, ca și aceea a formației de dansuri a Municipiului, instruită de Grigore Băcanu și Mihai Lazăr, în iureșul unor dansuri specifice zonelor de sud și de nord ale Moldovei.

Fără îndoială, înființarea Asociației corale „Filarmonia“, așa cum se exprima Maestrul Ion Dumitrescu în cuvîntul adresat cu prilejul acestui eveniment (cuvînt pe care îl publicăm în întregime în numărul de față), „constituie un act important din istoria culturală a Galaților, un act care se va înscrie în cartea de aur a acestui oraș și despre care urmașii noștri vor lua cunoștință cu plăcere și emoție“. Cu atît mai mult cu cît, acest eveniment se înfăptuiește într-un moment în care viața materială, cerințele materiale ale poporului sînt în plină ascensiune, cînd cerințele spirituale, țin pasul cu viața nouă, avîntată din țara noastră.

13 Cîntece de Sabin V. Drăgoi

Temperament creator prolific, manifestat în formele spirituale ale culturii naționale, specificitatea lui Sabin V. Drăgoi s-a realizat în genurile cele mai diverse ale muzicii. Folclorul și tradițiile de artă românești i-au rodit creațiile numeroase, care s-au integrat ideal momentelor și etapelor evoluției școlii noastre de compoziție din perioada interbelică și pînă la sfîrșitul vieții (1968). Preocuparea de cîntecul vocal, în prelucrări corale sau cu acompaniament de pian, constituie un element organic al structurii complexe și originale a acestui artist căutător al unui anume echilibru între muzica populară și limbajul universal al muzicii.

Pentru Drăgoi a compune a însemnat mereu nu numai un act artistic, ci și o atitudine, o mișcare de idei, un curent, consolidat chiar prin declarații teoretice, de îmbogățire a orizontului spiritual românesc. Instinctul robust al originalității l-a condus pe compozitor, nu o dată, la crearea unor capodopere certe ale muzicii românești, dintre care ajunge să menționăm piesele corale, doinele pentru voce și pian, miniaturile folclorice pentru pian, *Diversiment rustic*, opera *Năpasta*, cu culminațiile sale atât de covârșitoare în momentele de dramă, spre a-i asigura un loc de seamă în arta noastră muzicală contemporană.

Ceea ce la germani s-a numit *Lied*, l-a atras și pe Sabin V. Drăgoi la începuturile sale de creație, sub forma unor cîntece, pe texte de poeți ce i-au reținut atenția, din care Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din Republica Socialistă România a publicat un caiet de treisprezece piese. Între acestea, primele zece constituie un ciclu, bine conturat prin unitate, pe versurile lui Heinrich Heine, în talmăcirea poetului Șt. O. Iosif, celelalte fiind *Crizanteme* (Victor Eftimiu), *Alintare* (Augusta Dragomir) și *Flori albe* (Liviu Coman).

Este păcat că editura n-a indicat anii compunerii acestor lucrări, fiind vorba de un clasic al nostru care nu mai este în viață. Dar chiar fără precizări de calendar, se identifică originea lor prin anii '20, așadar în tineretea compozitorului. De pe atunci, el era stăpînit de ideea coborîrii cîntecului — a *liedului* așadar — în viața zilnică. O demonstrează melodicitatea generoasă a pieselor din caiet, din care de cea mai largă difuzare s-a bucurat *Crizanteme* (1920). Intuind contururile simboliste și sensibilitatea muzicală a versurilor lui Eftimiu, compozitorul le-a găsit o expresie de rafinament melancolic și tonul romanței tradiționale, evident cu un simț al nuanțelor de exprimare mai precis și cu o scriitură armonică solidă. El este, astfel, inițiatorul

unui alt fel de cîntec cu sorți de a fi receptat în mase, mai artistic, mai pur și mai nou față de romanța rarefiată ca formă și conținut muzical. Fără efortul de a fi personal, Drăgoi a creat un adevărat *cîntec* nou, de factură artistică, trecut demult în repertoriul interpreților de romanțe și avînd rostul de a înnobila genul, cu mult superior în posibilități, majorității strivitoare a producției apărute sub această etichetă.

Ciclul celor 10 cîntece pe versuri de Heine, deși datează din același an ca și *Crizanteme*, ilustrează fuziunea compozitorului cu spiritul cîntecelor populare. De la piesa *În Mai*, care este o horă ca ritmică, sau *Atît de drăgălașă*, unde cadența finală evocă tipul doinei bănățene, pînă la inflexiunile modale din întregul ciclu, *spiritul* cîntecelor nu descinde din sentimentalismul heinian, ci din folclorul nostru mult mai diferențiat, în ciuda facturii „romantice“ a acompaniamentului instrumental. Se pot găsi multe momente frumoase, de o expresie vocală rotundă și sensibilă la vers, în ciclul acesta, cu accente sincere și senine, cu ușoare chemări melancolice, dar mereu de o fermă aspirație spre lumină, ceea ce le recomandă singure repertoriului interpreților de lied.

Poate că intenția lui Sabin V. Drăgoi a fost, compunînd cîntecele sale pentru voce și pian, să-și mlădieze expresia și să-și apropie temele lirice pentru creația sa de mai tîrziu. Ar putea să vină în sprijinul presupunerii noastre și faptul că, ulterior, genul lipsește din creația sa. Cîntecul *Alintare* a fost compus în 1933, iar ultimul, *Flori albe*, pare să aparțină aceleiași perioade, deși nu-l socotim reprezentativ pentru arta lui Drăgoi.

În perspectivă istorico-estetică, reținem din caietul recent de cîntece limbajul organic, cu o savoare românească, expresie a unei sensibilități proprii, cu infiltrații din folclor și chiar cu un caracter folcloric. Eleganța scriiturii pianistice și alimentarea darnică a vocii cu melodii, eliminarea amănunțelor din acompaniament și delimitarea precisă a efortului vocal urmăresc realizarea unei expresii simple și comunicabile, în care vibrează puternic emoția trezită de poezie.

Cîntecele lui Sabin V. Drăgoi fac parte dintr-un capitol încă prea puțin răsfațat al creației muzicale românești și ele se înscriu în drumul ascendent al liedului nostru, care nu constă doar din virtuozitatea tehnică a scriiturii, ci în primul rînd din bogăția notațiilor muzicale și adîncimea conținutului lor emoțional, după calea indicată de Drăgoi însuși.

GEORGE SBĂRCEA